

## افتخار بندگی

درس هشتم

سؤالات کتاب :

۱ - نشانه های بلوغ شرعی را به صورت خلاصه بیان کنید .

- ۱ ( رسیدن به سنّ بلوغ ( پسر پایان ۱۵ سال تمام قمری و دختر پایان ۹ سال تمام قمری )  
 ۲ ( روئیدن موی زبر در برخی از قسمت های بدن  
 ۳ ( فعال شدن برخی هورمون ها در بدن انسان

۲ - توضیح دهید از چه زمان باید فرا گیری تکالیف شرعی را آغاز کرد ؟ چرا ؟

اسلام از ما می خواهد ، پیش از رسیدن به بلوغ ، با وظایف خود آشنا شویم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر برخورداری از پاداش های ارزشمند الهی ، شرایط را طوری مهیا کنیم ، که انجام وظایف دینی ، پس از رسیدن به بلوغ برای ما دشوار نباشد .

۳ - تقلید در احکام شرعی به چه معنی است ؟ توضیح دهید .

به پیروی از مجتهد در احکام شرعی تقلید گفته می شود . کسانی که خودشان نمی توانند به درجه ی اجتهاد برسند ، برای این که از وظایف دینی خود اطلاع پیدا کنند ، باید در احکام شرعی به مجتهد واجد شرایط مراجعه نمایند .

۴ - سه مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید .

- الف) شیعه دوازده امامی باشد .      ب) زنده باشد .      ج) عادل باشد .      د) اعلم باشد .

نمونه سؤالات متن درس ۸ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) راه شناخت احکام ، مراجعه به متخصص در احکام دین است ، که به این کار ، تقلید گفته می شود .  
 ب) شناخت مرجع تقلید ، برای عالمان دینی آسان است و عموم مردم نیز می توانند با مشورت آنان مرجع تقلید خود را انتخاب کنند .  
 ج) به مجتهدی که مردم برای یاد گیری احکام دین به او مراجعه می کنند ، مرجع تقلید می گویند .  
 د) مرجع تقلید باید عادل باشد ، یعنی به واجبات دینی عمل کند و از گناهان دوری کند .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) اگر با روحيات فطری دوران بلوغ به درستی برخورد نکنیم ، شاید با زیاده روی ها ، دچار انحرافات و مشکلات فکری و اخلاقی شویم .  
 ب) پرسیدن مسایل دینی و تغییرات جسمی از افرادی که نا آگاهند ، با اعتقاد صحیحی ندارند موجب سرگردانی و گمراهی ما می شود .  
 ج) استقلال طلبی و پرسش گری ، دو ویژگی رفتاری ، در دوران بلوغ روحی و عقلی ، هستند .  
 د) بر هر دختر و پسر مسلمان واجب است ، پس از بلوغ ، به احکام دینی خود مانند نماز ، روزه و حجاب عمل کند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

|     |                                                                                          |                                          |                                         |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------|
| الف | جوانان ترجیح می دهند بیشتر در جمع دوستان هم سن و سالشان باشند .                          | <input checked="" type="checkbox"/> صحیح | <input type="checkbox"/> غلط            |
| ب   | بر هر جوان مسلمان واجب است ، قبل از بلوغ ، به احکام دینی خود مانند نماز و حجاب عمل کند . | <input type="checkbox"/> صحیح            | <input checked="" type="checkbox"/> غلط |
| ج   | ما فقط باید با مراجعه به اهل علم ، مرجع تقلید خود را انتخاب کنیم .                       | <input type="checkbox"/> صحیح            | <input checked="" type="checkbox"/> غلط |
| د   | کسانی که به سن تکلیف می رسند ، نمی توانند از مرجعی که از دنیا رفته ، تقلید کنند .        | <input checked="" type="checkbox"/> صحیح | <input type="checkbox"/> غلط            |

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

- الف) « بلوغ شرعی سرآغاز واجب شدن تکالیف دینی است . »  
 بر هر دختر و پسری واجب می شود وقتی شرایط بلوغ شرعی را پیدا کرد ، مانند بزرگسالان ، به احکام دینی خود مانند نماز، روزه، حجاب و ... عمل کند .
- ب) « در دوران بلوغ تحولات روحی و شخصیتی مهمی در نوجوانان پدیدار می شود . »  
 در دوران بلوغ علاوه بر تغییراتی که در جسم به وجود می آید ، تحولات روحی و شخصیتی مهمی نیز در نوجوانان پدیدار می شود . مثلاً پرسش های جدید در ذهن او به وجود می آید و در دانسته های قبلی خود دچار تردید می شوند .
- ج) « در اصول دین تقلید جایز نیست . »  
 افراد بالغ تلاش می کنند دانسته های خود را بر اساس منطقی جدید، نظم دهند و به همین خاطر دین اسلام می گوید : همه مسلمانان باید اصول دین را براساس فهم و درک درست بنا کنند و از تقلید در آنها بپرهیزند .
- د) « در دوران بلوغ حس استقلال طلبی افزایش می یابد »  
 در دوران بلوغ افراد احساس می کنند که می توانند به صورت مستقل دیدگاه های خود را بیان کنند . به همین دلیل انتظار دارند دیگران نیز به حرف های آنها توجه بیشتری کنند و به آنها اهمیت بدهند .

۵ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

|     |             |                                                                                          |
|-----|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| الف | بلوغ شرعی   | زمانی که شخص از لحاظ سنی و یا جسمی شرایط بلوغ را پیدا می کند. (شرط واجب شدن تکالیف شرعی) |
| ب   | تکالیف دینی | باید ها و نباید های دینی که با رسیدن به بلوغ شرعی رعایت آن ها بر مکلف واجب می شود .      |
| ج   | مرجع تقلید  | مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام دینی خود به او مراجعه می کنند .                        |
| د   | تقلید شرعی  | پیروی از فتوای مرجع تقلید در انجام تکالیف و احکام دینی ، توسط مقلدین                     |

۶ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

- الف) سؤال: راه های اطلاع دقیق از احکام الهی را توضیح دهید .  
 پاسخ: الف) تحصیل در رشته های علوم اسلامی و دستیابی به تخصص در مسائل دینی ( مجتهد شدن )  
 ب) تقلید از مجتهدی که شرایط مرجعیت را داشته باشد . ( مرجع تقلید )
- ب) سؤال : چهار مورد از شرایط « مرجع تقلید » را بیان کنید .  
 پاسخ : الف) شیعه دوازده امامی باشد . ب) زنده باشد . ج) عادل باشد . د) اعلم باشد .

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

|       |        |        |            |       |
|-------|--------|--------|------------|-------|
| پاداش | بلوغ   | تکالیف | پدر و مادر | بنده  |
| محبوب | دیگران | جوان   | فرشتگان    | تمرین |

الف ( امام صادق (ع) : محبوب ترین آفریده ها نزد خداوند ، جوان نرسیده و با طراوتی است که جوانی و شادابی اش را در اطاعت خداوند سپری می کند . خداوند به چنین کسی نزد فرشتگان مباحات می کند و می فرماید : این است بنده واقعی من .  
ب ( انجام تکالیف شرعی قبل از بلوغ واجب نیست ؛ اما خوب است پیش از رسیدن به بلوغ با کمک پدر و مادر وظایف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر بهره مندی از پاداش الهی ، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم .

۸ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

|     |                                                    |                                                         |
|-----|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| الف | عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ | شاید چیزی را خوش نداشته باشید و آن برای شما بهتر باشد . |
| ب   | عَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ   | شاید چیزی را دوست بدارید و آن برای شما بدتر باشد .      |
| ج   | وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ      | و خدا ( صلاح شما را ) می داند و شما نمی دانید .         |

۹ - اهل بیت ( علیهم السلام ) چگونه فرزندان خود را برای دوران بلوغ آماده می کردند ؟

آنان فرزندان شان را از خردسالی به انجام و تمرین وظایف پس از بلوغشان راهنمایی می کردند و از آنان می خواستند ، تا حدی که برایشان مقدور است ، به این تکالیف عمل کنند .

۱۰ - سه نمونه از وظائف دینی و تکالیف شرعی را توضیح دهید .

الف) هر روز پیش از طلوع آفتاب باید برای نماز صبح بیدار شویم .  
ب) در ماه رمضان ، باید از صبح تا غروب روزه بگیریم . ج) هنگام روبرو شدن با نامحرمان ، باید نگاه خود را کنترل کنیم .

۱۱ - چرا خداوند با واجب کردن عبادات و احکام دینی ، ما را با سختی ها روبرو می کند ؟

برای این که تحمل این سختی ها و دشواری ها ، برای انسان رشد و پیشرفت به دنبال دارد و انسان را آبدیده می کند .

۱۲ - اسلام برای دوران پیش از بلوغ ، چه وظایفی را برای ما معین کرده است ؟

خوب است قبل از بلوغ با کمک پدر و مادر ، وظائف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر بهره گیری از پاداش الهی ، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم .

۱۳ - مجتهد به چه کسی گفته می شود ؟

کسی که برای کسب دانش و طی مراحل عالی اسلام شناسی به حوزه های علمیّه می رود و با تحصیل ، مطالعه و تحقیق ، در شناخت دین به تخصص دست می یابد و می تواند احکام دینی را با استفاده از منابع آن بدست آورده و دستورات خداوند را ، کاملاً روشن کند . ( فقیه )

۱۴ - تقلید های درست و نا درست را با ص یا غ مشخص کنید :

الف) تقلید جاهل از جاهل ( غ )      ب) تقلید جاهل از عالم ( ص )      ج) تقلید عالم از جاهل ( غ )

۱۵ - راه های اطلاع دقیق از احکام الهی را توضیح دهید .

- الف) تحصیل در رشته های علوم اسلامی و دستیابی به تخصص در مسائل دینی ( مجتهد شدن )  
 ب) تقلید از مجتهدی که شرایط مرجعیت را داشته باشد . ( مرجع تقلید )

۱۶ - تکرار و تمرین دستورات دینی قبل از رسیدن به بلوغ ، چه اهمیتی دارد ؟

کودکی که قبل از رسیدن به بلوغ شرعی ، در حد توانش به انجام اعمال دینی عادت کند ، به راحتی می تواند بعد از مکلف شدن ( در سنین جوانی ) واجبات دینی اش را به جا آورد .

۱۷ - رفتار مناسب با هر یک از تحولات زیر ( در بلوغ ) چیست ؟

- الف) بروز جوش های پوستی در صورت و بدن : مراقبت های بهداشتی لازم و مراجعه به پزشک در صورت نیاز  
 ب) به وجود آمدن پرسش های جدید : پرسیدن آنچه نمی دانیم ، از افراد آگاه و دلسوز .  
 ج) افزایش حس استقلال طلبی : در حد امکانات خانواده از این حس استقلال بهره مناسب را ببریم .

۱۸ - چه چیز باعث شکوفایی شخصیت انسان در دوران بلوغ می شود ؟

روحیات فطری و خدادادی مانند پرسش گری و حس استقلال طلبی .

۱۹ - چرا تکالیف دینی بر ما واجب شده است ؟

- الف) رضایت خداوند از ما      ب) رسیدن به پاداش الهی      ج) توان مقابله با شیطان      د) دوری از عذاب آخرت

۲۰ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف) وقتی انسان به سن ..... می رسد، انجام تکالیف شرعی بر او واجب می شود. ( ۱۵ سالگی ، بلوغ شرعی ، نوجوانی )  
 ب) روحیات فطری و خدادادی ، موجب شکوفایی ..... می شود. ( شخصیت ، بلوغ ، عقاید )  
 ج) انجام صحیح ..... دینی ، سعادت دنیا و آخرت ما را به دنبال دارد. ( عبادات ، کتاب ، احکام )  
 د) راه شناخت احکام ، مراجعه به متخصص در احکام دین است که به این کار ، ..... گفته می شود. ( مجتهد ، دین ، تقلید )